

Bijlage, behorend bij Advies Sportraad Meierijstad inzake paracommercie,
4^e wijziging APV, d.d. 10 september 2018

Context (uitgebreide versie)

Het sporten in verenigingsverband in Nederland wordt algemeen erkend als een uniek systeem met enorme maatschappelijke waarde. We weten allemaal dat sporten gezond is voor het fysieke en mentale lichaam, maar juist sporten bij een vereniging zorgt voor een langdurige sportbeoefening omdat het ingebed is in een sociale omgeving en mogelijkheden biedt voor zelfontplooiing. Dit in tegenstelling tot commerciële sportaanbieders. De sportvereniging als organisatie heeft zich voortdurend aangepast aan een veranderende omgeving.

In de jaren zestig, mede vanwege de ontzuiling, veranderde de omgeving van de meeste sportverenigingen en stroomden leden, die steeds meer verschilden in achtergrond, de sportvereniging binnen. De overheid ging een steeds grotere rol in het Nederlandse sportlandschap spelen. Het besef ontstond dat sportverenigingen een belangrijke bijdrage konden leveren aan de cohesie in de samenleving.

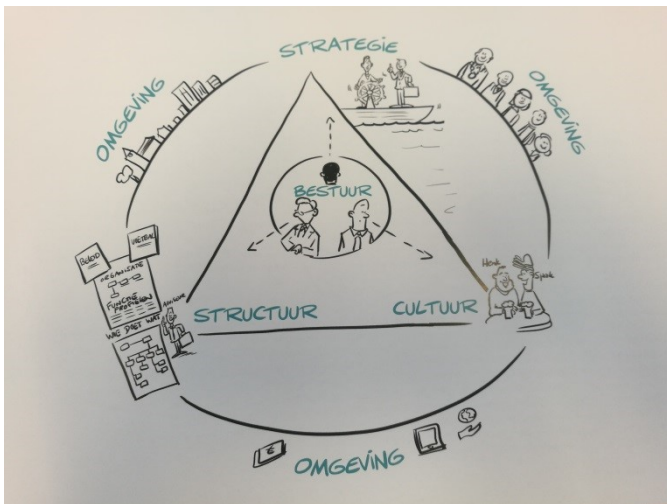
In de tweede helft van de twintigste eeuw werd de sportvereniging zelfs meer en meer gezien als een verlengstuk van het opvoedkundige milieu van opgroeiende kinderen.

Ook aan de uitdagingen waar sportverenigingen nu mee geconfronteerd worden zal vast een oplossing voor worden gevonden. De veranderingen van nu zijn echter wel anders dan eerdere veranderingen in de maatschappij. De mate en snelheid waarin een sportvereniging in staat is om zich aan te passen aan de veranderende omgeving bepaalt in hoeverre de vereniging vitaal kan blijven en in sommige gevallen zelfs kan blijven voortbestaan.

De gelijkgestemdheid en bereidheid van leden om zich in te zetten voor de vereniging is lange tijd de drijvende kracht geweest achter de organisatie van verenigingen. Tegenwoordig zijn vele lossere verbanden ontstaan en elk lid heeft zijn eigen motivaties om lid te worden en in een bepaalde mate betrokken te zijn bij de vereniging.

De digitale revolutie waar we nu inzitten is ook van grote invloed op sportverenigingen. Zo lijken de verbintenissen die vooral jonge mensen met organisaties, waaronder verenigingen, nog meer gebaseerd op lossere verbintenissen. Verenigingen klagen steeds vaker dat leden "het product sport" af komen nemen en de concurrentie met andere vrijetijdsbestedingen zoals online spellen en games is toegenomen. De digitalisering heeft gezorgd voor een toename in de wens tot "gelegenhedsverbintenissen" die zich kenmerken door het beoefenen van sport op de momenten dat het leden uitkomt, zonder er te veel omheen te willen doen. De vraag aan sportverenigingen anno nu is om de sport ook op deze wijze te organiseren. Lukt dit niet, dan ontstaan steeds meer initiatieven om via apps en andere digitale tools de sport zelf te organiseren.

Aan de andere kant zien we als gevolg van de digitalisering ook een sterke tegenbeweging in de behoefte om elkaar juist ook fysiek te ontmoeten. De activiteiten van mensen spelen zich steeds meer online af en de waarde van een fysieke ontmoeting neemt daardoor toe. Hier liggen enorme kansen voor verenigingen omdat juist verenigingen de locatie en infrastructuur hebben om mensen fysiek met elkaar te verenigen. Zeker aangezien dit bij andere traditionele plekken zoals de kerk en wijkgebouwen afneemt.

Take 5 model

Uit recent onderzoek door de KNVB en de Universiteit van Tilburg is gebleken dat van de vijf pijlers uit het Take-5 model de cultuurkant van de vereniging de belangrijkste is voor een goed functionerende vereniging. Ook uit eerder uitgevoerd onderzoek blijkt dat verenigingen die meer oog hebben voor de sfeer en onderlinge verhoudingen tussen mensen beter functioneren. Juist deze cultuurkant is bij veel verenigingen onderbelicht, de meeste verenigingen sturen vooral op strategie en structuur. Juist deze informele kant van de vereniging is ook wat een vereniging onderscheidt van andere (commerciële) sportaanbieders.

Het is ook niet voor niets dat veel verenigingen "slappende leden" hebben of leden hebben die niet meer sporten maar toch graag op de club komen of op een andere manier betrokken willen zijn. Bijvoorbeeld als supporter, sponsor of vrijwilliger.

Ondanks een onderstroom die geworteld is in het verleden, is het mogelijk om de cultuur van de vereniging te beïnvloeden. De knop waaraan gedraaid kan worden is door de binding van leden met de vereniging én de binding onderling te vergroten. Dit doe je als vereniging niet door te roepen: "Dit is de cultuur, dit zijn onze waarden en normen", maar door ontmoeting tussen leden te organiseren. Door het creëren van ontmoeting ontstaat een groeps cultuur. Uit onderzoek blijkt dat het niet de wekelijkse trainingen en wedstrijden zijn die de vereniging de vereniging maakt, maar juist de momenten ertussen waarop mensen met elkaar ervaringen, tradities, normen en waarden kunnen delen.

Het organiseren van ontmoeting is niet alleen belangrijk op het moment dat nieuwe leden de vereniging binnenkomen, maar gedurende het volledige seizoen voor alle leden. Bij veel leden is het contact met de vereniging beperkt tot een training en een wedstrijd. Maar de vereniging bestaat

natuurlijk 24/7. Willen we de cohesie en gelijkgestemdheid binnen de vereniging groter maken, dan dienen we de contactmomenten te vermeerderen en te verdiepen. De vereniging moet in deze tijd uitgedaagd worden om meer, maar vooral ook spraakmakende ontmoetingen te organiseren. Door het organiseren van ontmoetingen in de momenten tussen de trainingen en wedstrijden in de vorm van clubkampioenschappen, toernooien, feesten, zomerkampen, kaartavonden, open vergaderingen of op welke manier dan ook, creëer je binding en versterk je de verenigingscultuur. Hierdoor blijven leden langer lid met grotere tevredenheid, zijn mensen eerder bereid om vrijwilligerstaken op te pakken en mee te denken over een mooie toekomst voor de vereniging. Je laat leden een steeds groter stukje van de verenigingstaart ervaren en de vereniging verandert langzaam in "mijn vereniging". Een eigen kantine helpt natuurlijk bij het organiseren van ontmoeting, maar er zijn verschillende andere manieren om dit voor elkaar te krijgen. Zo heeft niet elke vereniging in Nederland een eigen accommodatie, maar wellicht wel een vaste stamkroeg die de club sponsort.

Wij verwijzen u graag naar: www.back2basics.nl en bekijk de filmpjes

Sportraad Meerijstad